

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 152/21
Luxembourg den 2. september 2021

Dom i sag C-180/20
Kommissionen mod Rådet

Domstolen annullerer Rådets afgørelser vedrørende anvendelsen af partnerskabsaftalen med Armenien

Domstolen fastslår, at selv om partnerskabsaftalen har visse forbindelser til FUSP, er de elementer eller hensigtserklæringer, som den indeholder, og som knytter sig hertil, ikke tilstrækkelige til at udgøre et selvstændigt led i denne aftale, der kan begrunde opdelingen af Rådets retsakt i to særskilte afgørelser

Den omfattende og udvidede partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Armenien på den anden side (herefter »partnerskabsaftalen med Armenien«) blev undertegnet den 24. november 2017. Denne aftale fastsætter, at der skal nedsættes et partnerskabsråd og et partnerskabsudvalg samt muligheden for at nedsætte underudvalg og andre organer. Den fastsætter ligeledes, at Partnerskabsrådet selv skal vedtage sin forretningsordning og heri fastlægge, hvilke opgaver Partnerskabsudvalget skal tillægges, og hvordan det skal fungere.

Europa-Kommissionen og Den Europæiske Unions højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik vedtog den 29. november 2018 et fælles forslag til Rådet for Den Europæiske Unions afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Partnerskabsrådet, til vedtagelsen af afgørelser om forretningsordenen for dette partnerskabsråd, for Partnerskabsudvalget og for de specialiserede underudvalg eller andre organer. I sit ændrede forslag af 19. juli 2019 udelod Kommissionen henvisningen til artikel 37 TEU vedrørende indgåelse af aftaler på området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) som materielt retsgrundlag. Efter at have opdelt det nævnte forslag til afgørelse i to særskilte afgørelser vedtog Rådet således dels afgørelse 2020/245, der skal sikre anvendelsen af partnerskabsaftalen med undtagelse af aftalens afsnit II, som er baseret på de materielle retsgrundlag, der består af artikel 91 TEUF, artikel 207 TEUF og artikel 209 TEUF på området for transport, handel og udvikling. Dels vedtog det afgørelse 2020/246, der har til formål at sikre anvendelsen af denne aftales afsnit II om samarbejde på FUSP-området, som er baseret på et materielt retsgrundlag, der alene består af artikel 37 TEU. Mens afgørelse 2020/245 blev vedtaget med kvalificeret flertal, blev afgørelse 2020/246 vedtaget med enstemmighed. Kommissionen anfægtede opdelingen i to afgørelser af Rådets retsakt, valget af artikel 37 TEU som retsgrundlag for afgørelse 2020/246 og for den afstemningsregel, der fulgte heraf, for Domstolen, og den nedlagde følgelig påstand om annullation af Rådets to afgørelser.

Domstolen (Store Afdeling) annullerede Rådets afgørelse 2020/245 og 2020/246. Den fastslog, at selv om Partnerskabsaftalen har visse forbindelser til FUSP, er de elementer eller hensigtserklæringer, som den indeholder, og som knytter sig hertil, dog ikke tilstrækkelige til at udgøre et selvstændigt led i denne aftale, der kan begrunde, at afgørelse 2020/246 baseres på artikel 37 TEU som materielt retsgrundlag og på artikel 218, stk. 8, andet afsnit, TEUF som procedurmæssigt retsgrundlag. Den fastslog ligeledes, at der under disse omstændigheder intet var, der kunne begrunde opdelingen af retsakten om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Partnerskabsrådet, som er nedsat ved partnerskabsaftalen med Armenien, i to afgørelser.

Domstolens bemærkninger

Indledningsvis bemærkede Domstolen, at i henhold til artikel 218, stk. 8, TEUF træffer Rådet som hovedregel afgørelse med kvalificeret flertal, og at det udelukkende er i de tilfælde, der er anført i artikel 218, stk. 8, andet afsnit, TEUF, at det træffer afgørelse med enstemmighed. Under disse omstændigheder skal den afstemningsregel, der finder anvendelse i hvert enkelt tilfælde, fastlægges efter, om den henhører under et af de tilfælde, der er nævnt i artikel 218, stk. 8, andet afsnit, TEUF, idet valget af materielt retsgrundlag for den pågældende afgørelse skal foretages på grundlag af objektive forhold, som gør det muligt at foretage en domstolskontrol, herunder bl.a. retsaktens formål og indhold.

Domstolen bemærkede i denne henseende, at hvis en gennemgang af en EU-retsakt viser, at den har et dobbelt formål, eller at den består af to led, og det ene af disse formål eller disse led kan bestemmes som det primære eller fremherskende, mens det andet kun er accessorisk, skal retsaktens formål have et enkelt retsgrundlag, nemlig det, der kræves af det primære eller fremherskende formål eller led. Selv om de anfægtede afgørelser formelt vedrørte forskellige afsnit af partnerskabsaftalen, bemærkede Domstolen, at i det foreliggende tilfælde skulle det område, som de henhører under, og således det omhandlede retsgrundlag for Unionens optræden udadtil, vurderes i forhold til aftalen i sin helhed, idet disse afgørelser generelt vedrørte arbejdsgangen i de internationale organer, der er nedsat på grundlag af partnerskabsaftalen med Armenien. I øvrigt kan Rådets vedtagelse af to særskilte afgørelser, der er baseret på forskellige retsgrundlag, men som tilsigter at fastlægge én og samme holdning, der skal indtages på Unionens vegne, til arbejdsgangen i de organer, der er oprettet i henhold til denne aftale, kun være berettiget, hvis aftalen i sin helhed indeholder særskilte led svarende til de forskellige retsgrundlag, der er anvendt i forbindelse med vedtagelsen af nævnte afgørelser.

Domstolen fremhævede i denne henseende, at kvalifikationen af en aftale som en aftale om udviklingssamarbejde bør ske ud fra aftalens hovedindhold og ikke ud fra aftalens særlige bestemmelser. Selv om visse bestemmelser i afsnit II i partnerskabsaftalen med Armenien vedrører spørgsmål, der kan henhøre under FUSP, og bekræfter parternes vilje til at samarbejde indbyrdes på dette område, er disse bestemmelser ikke desto mindre fåtallige i aftalen, og de begrænser sig i det væsentlige til fremtidige hensigtserklæringer, der alene beskriver de eksisterende forhold mellem de kontraherende parter og deres fælles hensigter for fremtiden.

Domstolen konstaterede dernæst for så vidt angår aftalens formål, at aftalen først og fremmest har til formål at fastlægge rammerne for samarbejdet på områderne for transport, handel og udvikling med Armenien. I denne sammenhæng bemærkede Domstolen, at et krav om, at en aftale om udviklingssamarbejde ligeledes skulle baseres på en anden bestemmelse end den, der vedrører denne politik, hver gang den berørte et særligt område, ville tømme kompetencen og proceduren i artikel 208 TEUF for indhold. Selv om visse specifikke mål, der har til formål at styrke den politiske dialog, i det foreliggende tilfælde ganske vist kunne have tilknytning til FUSP, bemærkede Domstolen, at opregningen af disse specifikke mål ikke er ledsaget af noget handlingsprogram eller konkrete samarbejdsmetoder, som kan godtgøre, at FUSP ved siden af de aspekter, der er forbundet med handel og udviklingssamarbejde, udgør et af de særskilte led i denne aftale.

Endelig fastslog Domstolen, at selv om den sammenhæng, som en retsakt indgår i – såsom i det foreliggende tilfælde konflikten i Nagorno-Karabakh – ligeledes kan tages i betragtning med henblik på at fastlægge retsgrundlaget for den nævnte retsakt, fastsætter partnerskabsaftalen med Armenien ikke nogen konkret eller specifik foranstaltning med henblik på at håndtere denne situation, som bringer den internationale sikkerhed i fare.

Henset til det ovenstående annullerede Domstolen afgørelse 2020/246, eftersom denne afgørelse fejlagtigt var baseret på et materielt retsgrundlag, der bestod af artikel 37 TEU. Hvad angik afgørelse 2020/245 annullerede Domstolen ligeledes denne afgørelse. Det fremgår nemlig af tiende betragtning til og artikel 1 i denne afgørelse, at den ikke vedrører den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Partnerskabsrådet, som er nedsat ved partnerskabsaftalen med Armenien, for så vidt som denne holdning vedrører anvendelsen af denne aftales afsnit II. De bestemmelser, som dette afsnit indeholder, udgør dog ikke et særskilt led i den nævnte aftale, som ville pålægge Rådet bl.a. at basere sig på artikel 37 TEU og artikel 218, stk. 8, andet afsnit, TEUF med henblik på at fastlægge denne holdning. Der var således ikke nogen forhold, som

begrundede, at Rådet udelukkede den omhandlede holdning, for så vidt som den vedrører anvendelsen af samme aftales afsnit II, fra genstanden for afgørelse 2020/245 og vedtog en særskilt afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, TEUF, som havde til genstand at fastlægge den nævnte holdning, for så vidt som den vedrørte nævnte anvendelse.

Domstolen besluttede ikke desto mindre ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt at opretholde virkningerne af de annullerede afgørelser, indtil Rådet havde vedtaget en ny afgørelse i overensstemmelse med dommen.

BEMÆRKNING: Annullationssøgsmål tilsigter annullation af retsakter vedtaget af EU-institutionerne, som er i strid med EU-retten. Medlemsstater, EU-organer og borgere kan under nærmere bestemte betingelser indbringe sådanne sager for Domstolen eller Retten. Hvis sagsøgeren får medhold, annulleres retsakten. Såfremt annullationen af retsakten indebærer, at der opstår et retligt tomrum, skal dette afhjælpes af vedkommende institution.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Presse- og Informationsafdelingen: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127